

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KENTERING

Toneelspel in zeven taferelen

door

TINE VAN ROMPUY-JANSSENS

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1988

(N° 1707)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ACHT tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan: S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel.

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes!

© 1988 Toneelfonds J. Janssens / Tine van Rompuy-Janssens

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SPELEN MEE:

VICTOR FOULON, rijk zakenman	54 jaar
NICKY, zijn dochter	22
MILENE DUTOIT	21
PASCAL LEPAGE, jong dokter-stagiair	24
ARMAND RENARD, kunstschilder	29
PAUL, net afgestudeerde jongeman	
KELNER	
FIGURATIE	

Speelt in Parijs, huidige tijd.

EERSTE TAFEREEL.

Toneelschikking.

Een knus, klein vertrek naast een studentencafé, in de buurt van een Parijse universiteit: het verlengstuk van het café zou je kunnen zeggen. Langs elke zijmuur een tafeltje met gezellige zitjes. Op zijplan links-achter deur naar café, midden op achterplan deur naar gang. Een namiddag in juni.

1° toneel.

FOULON - KELNER. Later NICKY.

KELNER - (is druk doende met redderen: legt de kledjes op de tafeltjes mooi recht, zet er de bloemenvaasjes midden op, schikt de zitjes op hun plaats.)

FOULON - (uit 't café op. Hij heeft een actentas bij. Tot kelner:) Kan ik in dit vertrek wachten, garçon? Ik heb hier met mijn dochter afgesproken. In 't café lijkt het me nogal druk... (Er klinkt inderdaad geroezemoes van stemmen vermengd met flarden muziek tot op de scène door, maar die mogen het gesprek in geen geval hinderen.)

KELNER - Zeker menheer, zeker! En wat die drukte betreft: over 'n poosje wordt het pàs druk in dit café! Het is vandaag deliberatie voor één of andere faculteit, en als de geslaagden binnen vallen, dan wordt 't uitkijken geblazen! Die jonge snuiters maken er soms een troep van, reken maar!

FOULON - Ken ik. Ik ben ook student geweest.

KELNER - O, dan hoef ik niet verder uit te weiden...

FOULON - (is gaan zitten achter een tafeltje zijplan rechts, het gelaat naar voorplan.)

KELNER - En wat mag het zijn voor menheer?

FOULON - Een Porto graag.

KELNER - Ik kom er zo mee. (Verdwijnt in café.)

FOULON - (haalt uit zijn tas papieren en verdiept er zich in, ondertussen ook eens op zijn horloge kij-

kend.)

KELNER - (zet de Porto bij Foulon neer, en verdwijnt weer in het café. Het blijft een poosje stil op het toneel.)

NICKY - (uit café op. Het is geen binnenstormen zoals men van een geslaagde studente zou verwachten, eerder een moeizaam zich voortslepen. Ze ziet bleekjes maar haar ogen stralen.)

FOULON - (kijkt op.) En?

NICKY - Geslaagd, papa! Grootste onderscheiding, en cum laude! Eindelijk mijn licentiaat... Wel, bent u nu niet trots op uw dochter?

FOULON - En of! Maar moest dat nu per sé grootste onderscheiding zijn? Jij wil altijd het onderste uit de kan, he? Jij spaart je niet.

NICKY - Zo ben ik nu eenmaal, papa

FOULON - Ja, ik begrijp het. Kom hier, dat ik je eens extra zoen.

NICKY - (slaat de armen om haar vaders hals, en

FOULON - kust haar stevig. Dan:) Wat wil je gebruiken?

NICKY - Een oxo maar...

FOULON - Garçon!

KELNER - (uit café op.) Ja menheer?

FOULON - Een oxo voor mijn dochter.

KELNER - (terug in café af.)

NICKY - (laat zich op een zitje vallen, de rug naar het café gekeerd.) Ik ben blij dat het nu allemaal achter de rug is, papa. Ik heb aan de universiteit een heerlijke tijd gehad, maar ik ben dood-op. Verleden jaar was ik ook bek-af na het examen, maar nu is het anders. Nu sta ik er vallensgereed bij... Ik vrees dat ik nu ziek ben...

FOULON - Kind toch! En ik was nog wel van plan om een groot tuinfeest te organiseren als je geslaagd was!

NICKY - (nogal mat.) Niet doen, papa. Voorlopig toch niet. Laat me eerst maar op adem komen.

FOULON - Akkoord. Maar morgen aan de dag ga ik met je

naar een dokter, de beste van Parijs, en word jij grondig onderzocht.

NICKY - Vindt u het vreemd, dat ik óp ben na een examen?

FOULON - Het hoefde geen "cum laude" te zijn, kindje.

NICKY - En ik dacht nog wel er u blij mee te maken...

FOULON - Dat ben ik zeker. Maar ik heb liever een gezonde dochter die gewoon geslaagd is dan een zieke met een "cum laude". Dus morgen word je grondig onderzocht.

NICKY - (beslist.) Komt niks van in, papa. Morgen ga ik 'n gat in de dag slapen. Zet dus dat grondig onderzoek maar even in de ijskast.

FOULON - Overmorgen dan. Maar geen dag later!

KELNER - (op met oxo.) Als 't u blijft, jongedame.

FOULON - (reken af. Van uit het café klinken stemmen op van zingende jongens en meisjes:)

Sur le pont d' Avignon

On y danse, on y danse;

Sur le pont d' Avignon

On y danse tout en rond. (Zie bl. 63.)

KELNER - Wat zei ik, menheer? 't Spel is de wagen op! (Verdwijnt haastig in café.)

FOULON - (tot Nicky.) Drink je oxo op, dan kunnen we gàn éér die bende het hier te bunt maakt.

NICKY - (nipt aan haar oxo.)

2° toneel.

PAUL - FOULON - NICKY - FIGURATIE.

NICKY - (luisterend.) Dat zijn er zeker van mijn faculteit. Die komen hier vaak. (Van uit het café komen zingend en dansend

PAUL - gevolgd door figuratie van beider kunne. De tweede heeft de handen op de schouders van Paul, de derde op die van de tweede en zo dansen ze het vertrek rond.)

NICKY en FOULON - (kijken geamuseerd-glimlachend toe.

Als het liedje uit is gaat het hele groepje zijplan links zitten voor zo ver er zitjes zijn, of staan.)
PAUL - Sjonge! We zijn geslaagd! Geslâagd! Ik maar even met de hakken over de sloot, maar geslaagd! Gedaan met streng kijkende profs, die ons, arme studentjes, het leven zuur maakten!

FIGURATIE - (in koor.) Ja!

PAUL - Afgelopen met blokken in een somber studentenkot, terwijl buiten de zomer hoogtij viert!

FIGURATIE - Ja-a!

PAUL - We hebben 't gemâakt! Dat moet gevierd worden!

FIGURATIE - Ja! Ja!

PAUL - (roepend naar café.) Garçon!

KELNER - (in deuropening.) Ja menheer?

PAUL - Een fles champagne! En goeie, gesnapt?

KELNER - Komt in orde, menheer! (Af in café.)

PAUL - (haakt de arm in die van zijn buur, en begint al wiegend opnieuw te brullen van "Sur le pont..." waarbij de

FIGURATIE - zijn voorbeeld volgt. Als het liedje uit is staat hij recht en stevent naar de open deur van het café, roepend:) Hela garçon! Waar blijf jij met die champagne? Mijn keel is kurkdroog! (En zich omkerend merkt hij Nicky op.) Verdorie... Als dat Nicky Foulon niet is! De jongedame, die ons allemaal een neus gezet heeft met haar "cum laude"... (Gaat naar Nicky toe, pakt haar handje beet, legt er de andere hand op en schudt Nicky's hand alsof hij een pruimelaar schudt.) Gefeliciteerd, Nicky! Van ons allemaal! Dâ doen er je niet veel na! (Naar Foulon ogend:) Je vader zeker?

NICKY - Ja...

PAUL - U mag wél trots zijn op die dochter van u, menheer!

FOULON - (steekt Paul de hand toe.) Bén ik ook!

PAUL - (tot Nicky.) Jij fuint zeker niet mee?

FOULON - (antwoordt in haar plaats.) Nicky is moe. Ze heeft rust nodig. We gaan meteen naar huis.

PAUL - Ja, ze ziet maar witjes. Kan ik in komen, na zo 'n prestatie. Geef haar maar een flink lange vacantie in het zuiden! Griekenland bij voorbeeld. Is fantastisch! En ze heeft het verdiend.

FOULON - Doe ik misschien wel.

PAUL - Enfin, nog eens gefeliciteerd en véél geluk in je verdere leven, Nicky!

NICKY - Dank je, Paul... (Verdwijnt met haar vader op fond, niet langs café.)

PAUL - (haar nakijkend.) Fijne meid maar veel te ernstig. Mijn genre niet... al heeft ze een stinkrijke papa. Laat ze maar gaan rusten nou lui? WIJ gaan nog niet naar huis!

FIGURATIE - (in koor.) Nee! - Nog lang niet!

PAUL - Waar blijft die verrekte garçon met zijn champagne? (Brullend:) Hé! Garçon!

KELNER - (in deuropening van café met dienblad waarop een fles champagne en de nodige glazen.) Ik kom er aan, menheer, ik kom er aan... (Zet het blad op het tafeltje, laat de stop van de fles knallen.)

PAUL en FIGURATIE - Hoera! (Staan om kelner heen terwijl ze hun glas op houden.)

KELNER - (schenkt in. Onderwijl zetten ze weer in:)
Sur le pont d' Avignon
On y danse, on y danse;
Sur le pont d' Avignon
On y danse tout en rond!

(Als ze bediend zijn heffen ze hun glas.)

PAUL - Prosit, ouwe blokkers! Op ONZE toekomst! En op die van Nicky Foulon!

FIGURATIE - Ja-a-a! (Ze drinken.)

KELNER - (kijkt gniffelend toe. Onderwijl:)

D O E K .

TWEEDE TAFEREEL.

Toneelschikking.

Zitkamer nevens de ziekenkamer van de patiente Nicky Foulon. Op zijplan rechts een divan, twee zetsels op zijplan links en 'n tafeltje met een T.V.-toestel, zo geplaatst, dat de patiente van op haar divan kan kijken. In de buurt van de divan een telefoon. Bloemstukken of een paar grote planten, b. v. een palm, een yuca, maken de kamer wat gezelliger. Eén in- en uitgang: midden op het achterplan, uitzicht gevend op een gang van 't ziekenhuis. Die deur staat nu open. - Twaalf weken na 1° tafereel.

1° toneel.

NICKY - MILENE. Later FOULON.

MILENE - (in 'n flatteus mantelpak, vakkundig gekapt en opgemaakt en met verzorgde handen zit in 'n zetel te bladeren in een vrouwen tijdschrift. Een pose blijft het stil op het toneel.)

NICKY - (fond op in een luxueuze peignoir. Ze ziet bleek en ze lijkt nog brozer dan in het eerste tafereel.) Hallo Milène!

MILENE - (doet haar tijdschrift dicht.) Wààr hang je toch al die tijd uit? Ik zit hier al eeuwen op jou te wachten!

NICKY - (op haar armbandhorloge kijkend.) Kan niet. Ik ben nauwelijks een half uur weg geweest.

MILENE - Waarvoor?

NICKY - Voor behandeling. En voor een bloedstaal.

MILENE - Hemel! Alwéér?

NICKY - (kalm.) Ja, alweer. Is al verschillende keren gebeurd. Is dat zo vreemd?

MILENE - Ze zuigen je hier totaal ledig, meid!

NICKY - (berustend.) Zo 'n vaart zal 't wel niet lopen... (Gaat op de divan liggen, half rechtop, het gelaat naar voorplan.)

MILENE - (in gedachten.) Nicky... ik heb me al vaak afgevraagd van waar dat koosnaampje komt: Monique? Nicole?

NICKY - Van Veronique naar mijn doopmeter. Die hield er aan dat ik haar naam kreeg. Mama zei dat de dagen te kort waren voor zo 'n lange naam en ze vond hem niet mooi ook. Ze maakte er "Nicky" van, en ik ben Nicky gebleven.

MILENE - Veel leuker dan Veronique ook! Wát een ouderwetse naam, Veronique!

NICKY - Het kon nog erger, hoor! Ik heb een Leocadie gekend, en een Cordule. Maar dat was in de generatie van mijn grootmoeder.

MILENE - (proest 't uit.) Cordùle! In die tijd kozen ze nogal de namen... (Pauze.) Moet je hier nog erg lang blijven?

NICKY - Ik móét hier niet noodzakelijk blijven. Ik mag naar huis als ik dat wil. Maar dan moet ik wel regelmatig naar het ziekenhuis komen voor behandeling. En wat héb ik thuis eigenlijk tussen een oude huishoudster en een kwebbelende jonge meid, die me maar matig aanspreken? Pa is soms dagenlang op zakenreis... En ik bén nu eenmaal een vaderskindje.

MILENE - En je moeder?

NICKY - Ik heb mijn moeder niet gekend. Die is erg jong gestorven.

MILENE - Sorry. Ik wist niet dat je geen moeder meer had. (Pauze.) Dus verkies je hiér te blijven?

NICKY - Ik geloof van wél.

MILENE - Als je naast je ziekenkamer ook nog over 'n zitkamertje met T.V. en al kan beschikken is 't in een kliniek wel uit te houden. Sommige zieken moeten wachten en wachten om binnen te geraken, omdat er geen kamer vrij is. Jij krijgt er twee. Vind je dat zoals het hoort?

NICKY - Om eerlijk te zijn: nee. Maar papa hield er aan... En hij betaalt er een boel geld voor. (Even

pauze.) Wou jij soms ruilen met mij?

MILENE - (met afschuw.) God nee! Je mag 't voor mijn part allemaal hebben! (Pauze.) En is de verzorging nogal naar je zin?

NICKY - Prima. De verpleegsters zijn bijzonder lief, en de dokters zijn aardig genoeg. Papa komt me bezoeken zo vaak hij maar kan. En dan is er nog een jonge stagiair die af en toe een praatje komt houden met me.

MILENE - Pascal Lepage?

NICKY - (richt zich wat op.) Ken je hem?

MILENE - Al jàren! Ik heb mijn middelbaar gedaan in hetzelfde lyceum waar hij het zijne deed. Tjonge, we waren indertijd onafscheidelijk, hij en ik! Ze noemden ons "Romeo en Julia"! Ik was veertien, en hij zeventien, toen we elkaar voor de eerste maal zoenden. En we hebben wàt af gezoend in die tijd, nou! Geen seks, weet je... Daar was Pascal veel te Rooms voor! Ik zou er niks op tegen gehad hebben, maar hij...

NICKY - (en er is 'n schaduw over haar gelaat gegleden.) En verder?

MILENE - Na zijn middelbaar is hij ergens naar een universiteit gegaan, ik weet niet waar, als beursstudent. Hij had er altijd al van gedroomd dokter te worden in de medicijnen... En hij wàs briljant, weet je. Een unicum! Altijd de primus van de klas. Maar hij was arm, en wees.

NICKY - Oh?

MILENE - Hij is de zoon van een doodgewone onderwijzer, die aan keelkanker stierf, toen Pascal zeven was. Zijn moeder heeft toen een baan gezocht en ze heeft hem een goede opvoeding gegeven, echt waar, tot hij zestien was. (Pauze.)

NICKY - En toen?

MILENE - Toen stierf ZIJ, aan een tumor in de hersenen. Tragisch, wel?

NICKY - (in gedachten.) Zulke dingen... zouden toch

niet mogen gebeuren. (Tot Milène.) Had hij nog familie?

MILENE - Naar wat ik van een vriendin vernomen heb: enkel twee tantes. Twee ouwe vrijsters, die hem in huis genomen hebben, omdat ze niet anders durfden. Hij is een blok aan hun been, en dat weet hij. Nu hij zijn doktersbul heeft zal hij hen wel vergoeden in de mate van het mogelijke. Ik ken hem: hij is een beetje een idealist, mijn Pascal.

NICKY - Jouw Pascal? Hebben jullie dan nog met elkaar omgegaan, de laatste jaren?

MILENE - Eh... nee. Ik ben naar de Sorbonne gegaan, en heb twee jaren kunstgeschiedenis gevolgd. Maar het zat me gauw tot hier! (Ze wijst op haar keel. Dan:) Niks voor mij, studeren! Ik had wel journaliste of zo willen worden, maar daar was mama tegen. Ze wil me alleen "goed getrouwd" zien, als je begrijpt wat ik bedoel.

NICKY - (glimlacht.) Dat willen wel alle moeders.

MILENE - Zal wel. (Pauze.) Dus heb ik maar helemaal niet verder gestudeerd: mama zou ik geen verdriet kunnen doen, h  r niet. Ze is zo freel, en zo vaak ziek... (Pauze.) Ik was een bonk van een baby toen ik ter wereld kwam, Nicky! Vier en een halve kilo!

NICKY - Olala!

MILENE - Maar er moet wat misgelopen zijn bij de geboorte. En mama heeft later nooit meer een kindje kunnen krijgen. Arme mama! Ze was dol op kinderen!

NICKY - Hoe voel jij je als enig kind?

MILENE - Ik? Prima! Ik heb hopen vrienden en vriendinnen. En als ik mijn ouders ooit verlies ben ik enige erfgename.

NICKY - (ietwat geschokt.) Waar jij aan denkt!

MILENE - Waarom niet? Ik ben de dochter van een keiharde zakenman. Ik ben ook zakelijk aangelegd, geloof ik, tot op zekere hoogte dan... Dat moet wel, wil je je door het leven heen slaan. (Pauze.) En jij dan? Je bent ook enig kind. Ook de dochter van

- een zakenman. Hoe voel jij dat aan?
- NICKY - (dromerig.) Ik had graag een zuster, of een broer, of allebei gehad. Die hadden nu vaak op bezoek kunnen komen. Maar mama stierf te jong... Het heeft niet mogen zijn.
- MILENE - (vorsend.) En Pascal?
- NICKY - Hij is een vriendelijke jongeman, maar geen broer, wel?
- MILENE - (toch dromerig.) Pascal is nog steeds mijn grote liefde, Nicky. Kan je dat geloven? En ik wil hem krijgen, hoe dan ook. Pa zal wel steigeren als ik met een "toekomstige schoonzoon" zonder één sou kom aanzetten en hij heeft een harde kop. Maar die heb ik ook! Als ik ergens mijn zinnen op gezet heb bijt ik me daar in vast, lijk een jachthond in het wild... Wel, ik heb mijn zinnen op Pascal staan en ik krijg hem, arm of rijk!
- NICKY - Jij bent een doorduwer, wel?
- MILENE - Reken maar! (Vertrouwelijk.) Op een keer liep ik hem bijna pardoos tegen het lijf, toen ik hier vóór drie maanden kwam wegens die armbreuk... Na àl die jaren! Ik dacht dat ik door de grond zak- te! Mijn knieën knikten! En later zag ik hem weer, toen ik voor controle terug moest komen.
- NICKY - En je hebt hem zo maar laten gaan?
- MILENE - Hij was in gezelschap, van een oudere dok- ter: één van de "grote Pieten" hier... Ik kon hem uiteraard niet aanspreken... Maar ik krijg hem wel eens te pakken, daar kan je van op aan! (Fauze.) A propos, JIJ bent toch niet verliefd op hem?
- NICKY - (met 'n matte glimlach.) Ik kan me niet per- mitteren verliefd te worden op welke jongeman ook, ziek als ik ben. Ik weet niet eens wat ik mankeer, laat staan wanneer ik genezen zal zijn, (zachter) en OF ik wel genees...
- MILENE - Jasses! Weten die dokters hier nu nog niet wat er aan jou scheelt? Hebben die nog steeds geen diagnose, na... hoeveel weken al?

NICKY - Tien. 't Heeft iets te maken met mijn bloed. Om precies te zijn: met de witte bloedcellen. Die schijnen een verkeerde vorm te hebben. En ze zijn te talrijk ook, in verhouding tot de rode.

MILENE - Gek hoor! Ik heb een tante gehad. Die leed ook aan iets dat met de bloedcellen te maken had.

NICKY - (gretig.) En is ze genezen?

MILENE - Nee. Ze heeft jaren gesukkeld en is uiteindelijk toch gestorven. Maar ze was al wat oud: in de vijftig... En ze is van kleinsaf een zorgenkind geweest.

NICKY - (zit peinzend voor zich uit te staren.) Er was iets met haar bloedcellen, en ze is er aan gestorven...

MILENE - En wat zou dat? Er zijn zoveel ziekten die te maken hebben met het bloed. Jij bent jong... Ga nu niet meteen paniekerig doen, Nicky!

NICKY - Als ik maar wist...

MILENE - Kijk Nicky, er zijn drie mogelijkheden in je geval. Eerstens: die dokters hier zijn incompetent en dan moet je naar een ander ziekenhuis gaan en andere dokters consulteren. En tweedens: mogelijk zijn ze met jou aan 't experimenteren.

NICKY - (geschrokken.) Wàt zeg je?

MILENE - Experimenteren zei ik. Ze doén 't in ziekenhuizen. Misschien niet met rijke jongedames, zoals jij, maar wél met behoeftige oudjes, die toch niet meer kunnen genezen.

NICKY - (tussen hoop en vrees.) Ik geloof je niet!

MILENE - Denk je dat het niet gebeurt? Ze weten het niet, de mensen buiten de ziekenhuizen, wat er zóal achter die witte muren omgaat! Neem nu vivisectie...

NICKY - Hou op, Milène! Je schijnt het er op aan te leggen om me van streek te maken.

MILENE - Best hoor! Ik zal er over zwijgen.

NICKY - (in gedachten.) Van dat geëxperimenteer geloof ik geen barst. (Pauze.) En wat was, volgens

jou, die derde mogelijkheid?

MILENE - Ze hebben een diagnose gesteld maar ze zeggen niet wat ze weten.

NICKY - Waarom zouden ze 't niet zeggen, ten minste aan papa?

MILENE - Omdat... tja... omdat het misschien nogal ernstig is. Jouw papa weet het misschien, en zegt het je niet om je niet te laten schrikken... (Net op dat moment passeert door de gang

LEPAGE - ditmaal niet in gezelschap van één of andere dokter.)

MILENE - (heeft hem op slag gezien.) Dat was Pascal! Ik ga achter hem aan! En denk er om: handen af van dat dokkertje. Die is van mij! (Ze loopt in zeven haasten naar de deur, botst tegen Nicky's vader op en verdwijnt met een "Sorry!" in de gang. De handtas, die ze bij zich had, laat ze liggen.)

2° toneel.

NICKY - FOULON. MILENE even.

NICKY - (kijkt haar met weemoed in de ogen na.)

FOULON - (kijkt even in de richting waar Milène verdween, schudt afkeurend het hoofd en komt naar Nicky toe.) Wie is dat meisje?

NICKY - Milène Dutoit...

FOULON - Een vriendin van je?

NICKY - (met een pijnlijk glimlachje.) Vriendinnen als Milène hou ik er niet op na, papa. Ik heb Milène toevallig ontmoet in de gang hier, en sindsdien komt ze me af en toe bezoeken. Maar niet met de bedoeling mij te plezieren: ze denkt dokter Lepage één of andere keer te ontmoeten.

FOULON - Dat dokkertje dat wel eens met je komt praten?

NICKY - Ja.

FOULON - Jij slaat hem nogal hoog aan, wel?

NICKY - Ja papa, dat doe ik.